

За якість та безпеку життя! • For Quality and Safety of Life!

Університетський КУР'ЄР

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ • КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Газета виходить з вересня 1956 року

№6(1950) 25 червня 2013 року

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

Про можливість інших американських університетів в Україні, та й на пострадянському просторі, мріє кожен виш. От тільки наскільки ці бажання співпадають з можливостями? Співставити це завзявся Національний університет біоресурсів і природокористування України, ректор якого академік Д.О. Мельник ініціював його акредитацію за освітніми і дослідницькими стандартами США. І ось – приємна новина: рішенням експертної комісії одного з центрів акредитації вищих навчальних закладів Сполучених Штатів офіційна процедура акредитації НУБіП України – поки що єдиного з українських вишів – продовжуватиметься в повному обсязі, і є всі шанси на її успішне завершення. Про перебіг цих подій і перспективи, що відкриваються, – в інтерв'ю газеті "Університетський кур'єр".

Хто сьогодні завмер у розвитку

– той рухається назад

– Дмитре Олексійовичу, як відомо, університет успішно завершив національну акредитацію Міністерством освіти і науки України. Навіщо ж потрібна його повторна акредитація – вже за освітніми і дослідницькими стандартами США?

– Офіційний сертифікат акредитації українського університету за стандартами США – то фактичне визнання міжнародного статусу вишу. Це на пострадянському просторі робиться вперше і стане гарантією офіційного визнання диплому НУБіП України та його стабільності в усьому світі. Півроку ми знайомили американських експертів з документацією нашого

університету: мали довести, що маємо шанси, аби пройти її успішно! В процесі цієї роботи експерти висловили багато зауважень і побажань стосовно покращення об'єктивних показників статусу і ефективності діяльності університету – як у рамках національної, так і світової освітньої мережі, надали багато інших рекомендацій, які ми вже успішно реалізували. І тепер університет проходить акредитацію в цілому – з усіма регіональними структурними підрозділами, а не лише базового університету, як це планувалося.

– Чи думали Ви про такий фінал на поштовку 90-х років, коли тільки-но підписували угоди про співпрацю з провідними університетами США і країн Європи?

В ході акредитації ректор університету Д.О. Мельник та його помічник з міжнародних питань М. Ващик співпрацювали з американськими експертами Клодет Вільямс, Донною Барретт і Енн Чард.

ДМИТРО МЕЛЬНИЧУК: "Маємо всі шанси успішно пройти міжнародну акредитацію університету за стандартами США"

– Відверто кажу, я відчував, що такий час настане, і знав, що відбудеться це не скоро і не само по собі. З самого початку ми обрали тактику прямих контактів з провідними університетами світу – вивчили їх сильні сторони, традиції, досягнення тощо. Вона виявилася найефективнішою серед інших можливих. Після реалізації шестирічного українсько-американського проекту у 1996 і 1998 роках університети штатів Айова і Луїзіана підписали з нашим університетом меморандуми про взаємовизнання системи освіти наших вишів. То був наш триумф, який "відкрив ворота" університетів багатьох інших штатів – Огайо, Арканзасу, Південної і Північної Дакоти, Пенсільванії, Каліфорнії, Іллінойсу, Коннектикуту, Міссурі, Вермонту, Оклахоми, Мінесоти. Ці меморандуми відіграли величезну роль і у налагодженні контактів з такими університетами Європи і Азії, як колись Нобелівський (Берлін), Природничих ресурсів і наук про життя (Австрія), Вагенінген (Голландія), Гентський (Бельгія), Токійський аграрний (Японія), Сеульський національний (Південна Корея) тощо. Більшість наших студентів, які навчалися і стажувалися тут, стали успішними бізнесменами, науковцями, урядовцями. Наприклад, тільки минулого року у рамках подібних програм за кордоном побували 700 студентів.

Все це враховувала нинішня експертна комісія. З огляду на це не можна не подякувати тодішньому і теперішньому керівництву нашої держави – Президенту України Л.Д. Кучмі, прем'єр-міністрам В.П. Пустошайтенку, В.Ф. Януковичу, М.Я. Азарову, головам Верховної Ради І.С. Плющу, О.М. Ткаченку, О.О. Морозу, народним депутатам, міністрам аграрної політики і МОН, послам України в США та багатьом іншим, хто постійно сприяв цій роботі. Набутий досвід значною мірою було використано при розробці суцільної української системи освіти, яка закріплена Законом України "Про вищу освіту". Вона ж лежить і в основі Болонської угоди. І треба пам'ятати, що в ті часи умови для праці і реформ були набагато важчими, ніж зараз.

– У 1998 році за Вашою ініціативою на святкуванні 100-річчя університету було створено Всесвітній консорціум установ вищої аграрної освіти і досліджень, який Ви очолювали чотири роки, та й зараз лишаєтесь біля керма. Чи відіграло це якусь роль в акредитації, про яку йде мова?

– Історія з цим консорціумом – унікальна і, на мій погляд, надзвичайно позитивна. Основною метою його створення було прискорення реформ в системі аграрної освіти і науки перш за все в країнах з перехідною економікою і державах, що розвиваються, а приводом – співпраця на той час Національного аграрного університету з рядом університетів США та країн Європи. Ми стартували створенням консорціуму, учасниками якого висловили бажання стати майже 500 університетів з більше ніж 130 країн світу. Першим президентом його став визнаний світовою організацією вищої освіти світового масштабу – президент університету штату Айова Мартін Жишкє, а я – президент-електом, інакше кажу, наступним президентом. На зміну нам з часом прийшли Ченг Янпінг (Китай), Хосє Заглєл (Коста-Рика), Нік Гатєру Ванджохі (Кенія) і зараз – Філіп Шоке (Франція).

Основними результатами роботи консорціуму стала модернізація та уніфікація змін в навчальних планах і програмах ступеневої системи освіти, трансформація типових аграрних спеціальностей до ринкових умов. Звичайно, для когось здається незвичним, що сьогодні суцільна агропромислова і продовольча сфери є концентратом найсучасніших наукоємних технологій і техніки, а університету, який не має відповідних суцільних лабораторій, центрів, кафедр та факультетів, буде дуже складно розвиватися. До сказаного додалися проблеми якості біоресурсів і об'єктів довкілля, стало природокористування та безпеки життя. З усіма цими питаннями консорціум вправився, і зараз до нашої системи освіти серйозних зовнішніх нарікань немає. Це і є основний підсумок діяльності консорціуму. Сьогодні він трансформувалася у Глобальну конфедерацію світових асоціацій університетів аграрних і природничих наук та наук про життя – одну з найбільших громадських навчально-наукових організацій світу. Відповідно формується і її новий статут, завдання і т.д., є велика надія на її значну фінансову підтримку Світовим банком і ФАО ООН. Я маю честь залишатися і надалі її довірним послом президентом.

Головне – стратегічне бачення загальних проблем

– Які це особливості тритомного такого величезного, як наші університету, де об'єдналися більше 20 колишніх юридичних осіб – навчальних, дослідницьких і виробничих структур?

– Те, що за останню чверть віку в нас створено нові навчальні і дослідницькі лабораторії, кафедри, факультети, більше десяти дослідницьких інститутів тощо – не новина. Головним при цьому є ясне стратегічне бачення загальних проблем стосовно місії і цілей такого мегауніверситету, де зараз загалом працюють, навчаються, підвищують кваліфікацію тощо більше 60 тисяч осіб. Важливим є створення умов для самостійної діяльності кожної його структури, збереження і при цьому персональну відповідальність перед центром за наслідки наданої автономії. Ще однією важливою складовою є система горизонтальних і вертикальних зв'язків базового університету та його підрозділів у світовій і національній освітній, дослідницькій та інноваційній мережах тощо.

Детальніше? Місією нашого університету є продукування, зберігання, узагальнення і розповсюдження знань. Він зосереджує, перш за все, свою активність на науках про життя, стан і розвиток біоресурсів, сталє природокористування (в першу чергу в процесі забезпечення сільгоспиривною і продовольством), охорону навколишнього середовища з усім його біорізноманіттям і, нарешті, це наукове забезпечення якісного і безпечного життя людей. Стратегія виконання цього передбачає поліпрофільність спеціальностей університету (їх зараз маємо 45) та їх тісну інтеграцію. З цієї метою в комплексі НУБіП України функціонують підрозділи, які представляють всі чотири рівні нашої освітньої акредитації і повинні працювати в системах їх індивідуальної та інтегрованої діяльності. Візьмемо за приклад підготовку агронома. Вона має здійснюватися, перш за все, залежно від його місць навчання і майбутнього працевлаштування. Хтось має стати агрономом для наукоємних організацій (вірусологом, біотехнологом, паразитологом і т.д.), хтось шукає себе у сфері галузевих технологій (агрономом зернових, овоцьових і

Закінчення на стор. 2.

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

ДМИТРО МЕЛЬНИЧУК: "Маємо всі шанси успішно пройти міжнародну акредитацію університету за стандартами США"

Закінчення. Поч. на стор. 1

інших видів культур тощо), ще хтось мріє стати агрономом-лікарем фіто-медицини, ґрунтознавцем і просто агрономом широкого профілю – фермером. В такому університеті, як наш, всього цього можна досягти.

Але врахуйте, що підготовка фахівців наукоємних спеціальностей – це, скажімо так, "штучний товар", професійний супровід і матеріально-технічне забезпечення якого досить складні і вартісні. А тепер подумайте про різноманітність і складність відповідних навчальних планів, програм, навчально-методичного забезпечення тощо. Якщо підготовку агрономів-фермерів можна проводити великими групами і зі значно меншими затратами (можна планувати і по 18 студентів на викладача), то для підготовки агронома-біотехнолога норматив навчального навантаження має бути не більшим 6:1 і т.д. Тому марно держава виділяє для таких університетів фінанси за індивідуальними нормативами. Я вважаю, що спроби ототожнити такі вищі з усіма іншими – це то по фінансах, це і за навчальними навантаженнями і планами – смертельно небезпечно для крупних університетів і для погіршення стану науково-технічного прогресу в державі. Отже, слід ще раз обговорити питання про індивідуальні дипломи вишів.

Недаремно ж у США, наприклад, вся тисяча університетів країни розділена на чотири категорії. Перша – це дослідницькі університети, яких всього 7-8 відсотків від загальної кількості. Це університети найвищого рівня, як правило федерального значення, мають в основному федеральні проекти і багатомільйонні бюджети. У них наявні практично всі спеціальності, а кількість студентів коливається від 30 до 100 тисяч, зосереджено більше 60 відсотків всіх фундаментальних досліджень країни і одночасно проводиться великий комплекс практичних досліджень та науково-інноваційних розробок. При них успішно функціонують наукові і технологічні парки, бізнес-інкубатори і т.д. У США навіть створена Асоціація дослідницьких університетів, яка виробила критерії, що регламентують доступ до неї з числа так званих навчально-дослідницьких університетів, яких приблизно 20 відсотків. У своїх правах вони схожі на дослідницькі, але менш різнопрофільні за спеціальностями, студентів є не більше 30 тисяч, а наукова діяльність зосереджується в основному на прикладних дослідженнях. Як правило, це університети рівня штату, що фінансуються в основному за рахунок його проектів. Вони також можуть мати статус дослідницьких, отримувати федеральні проекти і несуть пряму відповідальність перед губернатором за науковий супровід відповідних виробничих технологій, які

практикуються у штаті, їх кадрове та інформаційне забезпечення. Як правило, навколо них формуються університетські об'єднання (комплекси, системи), куди входять всі навчальні і наукові установи штату на чолі з президентом головного університету. Третя категорія – це навчальні університети, яких переважна більшість. Працюють вони лише на освіту, кошти на фундаментальні та прикладні дослідження їм не виділяються, а творча активність зосереджується лише на впровадженні сучасних досягнень науково-технічного прогресу у виробничу сферу, за стан якої вони і відповідають. Четверта ж категорія – університети – лідери з числа професійних коледжів, які намагаються перейти в категорію навчальних університетів. Тут готують в основному бакалаврів.

Тож в процесі нашої акредитації передбачається, що Київський центр НУБіП України буде боротися за статус дослідницького університету, його Південний філіал "Кримський агротехнологічний університет" – навчально-наукового університету, Ніжинський і Бережанський агротехнологічні інститути – навчальних університетів, а коледжів, яких у нас 11, – коледжів у статусі університетів (або просто коледжів).

– *Ще й дотепер в Україні вважають, що в усіх університетах має обов'язково бути освітня складова, дослідницька та інноваційна компоненти їх загальної діяльності. З Ваших же слів виходить, що у США більше 60 відсотків університетів до науки майже не мають ніякого відношення. А як у Європі? Кому вони підпорядковуються там?*

– В принципі, приблизно так само, як і в США. В європейських країнах є так звані фахові вищі школи. Тепер це також університети (прикладних наук), де за п'ять років студенти отримують фах інженера (наш спеціаліст), але ці випускники працюють лише у виробничій сфері і не мають права навчатися в аспірантурі і займати високі управлінські посади. Для цього потрібно закінчити класичний університет. Але не треба забувати, що на них лягає місія інноваційної діяльності та наукового супроводу в галузі і на певній території, а ця робота – дуже важлива і не така проста. Без залучення науки вона не робиться.

Щодо підпорядкування вишів, то у США, наприклад, федерального міністерства немає взагалі, а університети федерального рівня всі автономні і, як правило, мають статус дослідницьких. Держава координує їх діяльність через наглядові ради. Університети рівня штатів координуються відповідними структурами при губернаторі і також через наглядові ради. Тож їх роль тут дуже велика. У ФРН, наприклад, класичні університети мають велику автономію, а прикладних наук – знаходяться в структурах галузевих міністерств. При цьому зміст підготовки

навчальних планів, наприклад, агронома, у двох названих типах університетів дуже відрізняється: перші готують агронома для високіх наукоємних технологій і управлінської діяльності, а другі – для роботи безпосередньо на виробництві, де основною вимогою є дотримання міжнародних стандартів у природокористуванні та якості і безпеці отриманої продукції.

– *Повернімося до теми акредитації НУБіП України за стандартами США. Чи не вийде так, що одночасно потрібно буде працювати в рамках однієї спеціальності за декількома навчальними планами і програмами?*

– Так, певні проблеми будуть, але боятися цього не треба. Необхідно співставити, скажімо, два навчальні плани, виділивши при цьому спільні і специфічні частини програми. По другій частині треба зробити додаткові методичні матеріали тощо.

Підстави для впевненості

– *Чи не страшигато претендувати на статус дослідницького університету за американською шкалою?*

– Будь-який конкурс може бути непередбачуваним. Але ми надіємося на позитивний результат, і для цього є достатньо підстав. Державні премії України в галузі науки і техніки нашим вченим присуджуються майже щороку, в рік приблизно маємо 350 патентів та 250-300 монографій, підручників і посібників. В нашому колективі працюють біля 40 академіків і член-кореспондентів, 350 докторів наук, більше 1000 кандидатів наук. Маємо 14 науково-дослідних інститутів і 3 науково-дослідні станції, 21 вчену раду по захисту дисертацій і т.д. Хіба це не підстава для такої впевненості?

Декілька слів про вертикальну і горизонтальну інтеграцію університетів у США. Перша передбачає взаємозв'язок і співпрацю різних їх категорій в межах університетських комплексів, по-іншому і з дослідницького вишу і до професійних коледжів, друга ж, як правило, – зовнішні зв'язки між університетами відповідних категорій. Це стосується, перш за все, взаємовизнання систем освіти, простіше кажучи – дипломів. Воно можливе лише по горизонталі: держава в цей процес не втручається, і кожен університет видає власний диплом. Взаємовизнання дипломів оформлюється у вигляді відповідних меморандумів між університетами. Якщо один з них, наприклад, член Асоціації дослідницьких університетів, визнає систему навчання вашого вишу, то й інші її члени будуть ставитися до вас з повагою і не змушуватимуть ваших випускників складати додаткові іспити з певних предметів, навчатися додатково тощо. Це ми віддали на власному прикладі: ще в кінці минулого століття університети штатів Айова і Луїзіана, які мають

статус дослідницьких і великий авторитет в США, підписали з нами відповідні угоди про співпрацю, які пролонгуються ось уже майже 15 років.

Схожі вертикальні і горизонтальні зв'язки вже працюють і в НУБіП України, і це – великий плюс в цілому.

– *В світлі по-сьогоднішнього напруження висновку, що доведеться переробити практично всі підручники і посібники...*

– Так і буде. І багато чого ми вже зробили. Те, що третина спеціальностей з 45 існуючих у нашому університеті зараз викладаються англійською мовою, – це також один з кроків до його міжнародного визнання. В майбутньому за всіма спеціальностями функціонуватимуть англійськомовні групи, розпочинається формування німецько-французькомовних груп за окремими спеціальностями.

Взагалі, треба розуміти: сьогодні техніка, ферми, склади, переробні підприємства, взагалі все, що стосується агропромислового комплексу, – це техніка нового покоління. Тож, хочемо ми чи ні, але необхідно вивести багато нових наук і технологій: геоінформаційні системи, найсучаснішу електроніку, гідравліку, комп'ютерні управління і системи і т.д. І ми змушені якнайшвидше створювати нову матеріально-технічну базу – стендову і активно діючу, нові станції технічного сервісу, пов'язувати технології з екологічними, правовими і соціальними вимогами, вивести світовий менеджмент і економіку, вміти працювати в умовах конкурентної ринкової економіки, криз і надзвичайних ситуацій тощо. Іншого виходу немає. Інакше залишиться тільки здавати землю в оренду.

– *Наскільки мені відомо, зараз завершується створення наукового парку при НУБіП України...*

– Так, і вже маємо першу новину в його роботі. Кілька днів тому, в присутності прем'єр-міністра М.Я. Азарова і членів уряду, на I міжнародній бізнес-конференції підписано угоду між НУБіП України і компанією "Амако" (США) про створення на базі навчально-дослідних господарств університету навчально-інноваційного українсько-американського центру сучасних техніки і технологій в АПК.

Подвійний диплом НУБіП України-Єльського університету для українського студента – досяжна реальність

– *Минулого року за Вашою ініціативою уряд України підготував звернення до відповідної українсько-американської комісії з проханням підтримати пропозиції вашого і Єльського університету США про створення на базі НУБіП України спільного Центру з питань радіаційної і біологічної безпеки...*

– Сьогодні це питання практично розділилося на два: перше – створення міжнародного регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж в лісах Чорнобильської зони, офіс якого вже відкрито у нас, друге – Українсько-американського навчально-дослідницького центру екологічної і біологічної безпеки (Єльського університету США спільно з НУБіП України). – Ред.). Очікується, що майбутні випускники цього центру (інституту) отримуватимуть два

дипломи – Єльського університету і НУБіП України. Приваблива перспектива для українських студентів, чи не правда? Це також має велике значення для позитивного завершення акредитації НУБіП України за стандартами США.

– *Нонсенс, але в університеті, який дійсно має великі досягнення на міжнародному рівні, навчання мало іноземців. В чому проблема?*

– Треба, як то кажуть, зберігати обличчя. Навчати іноземців в бакалавратурі в середньому менш ніж за 3 тисячі доларів на рік, 4 тисячі – у магістратурі і 6 тисяч в аспірантурі – це, по-перше, збитково, і, по-друге, частіше це халтурне навчання на примітивній навчально-технічній базі. Рано чи пізно це виявиться, і університет матиме проблеми уже іншого рівня. Деякі з українських вишів, смішно сказати, навчання і за... 600 доларів на рік! Ось туди і перебігають наші іноземні студенти через рік навчання: дипломи ж поки що у всіх однакові. Але то справа їх і Мініфіну. Я ж просто зазначу, що, наприклад, вартість навчання на бакалавраті дослідницького університету США – в середньому 30 тисяч доларів на рік, в аналогічних університетах країни Європа – 8-12 тисяч євро на рік.

– *Університет в системі свого підпорядкування вже зараз нагадує американську модель. Рішеннями всіх трьох гілок державної влади йому надані статуси національного, автономного, дослідницького університету (як для базового), та й імідж університетського комплексу НУБіП України також дуже високий. Вас влаштовує такий статус?*

– Не важко здогадатися, що будь-яка зміна статусу організації під час її акредитації, – не бажана. Для акредитаційного агентства буде незрозумілим перепідпорядкування і зміна статусу. Адже з боку це виглядатиме, як подаблення статусу автономного вишу за якусь крупну провину і призведе до регресивних наслідків у процесі визнання університету. Отож, робити це, особливо зараз, не слід. Більше того, наш 17-річний досвід діяльності як самоврядного автономного вишу варто поширювати на інші гідні університети України, а не навпаки! На мою думку, на даний момент таких університетів, гідних автономії, в країні має бути мінімум 15. І гальмувати цей процес університетського руху до світових освітніх і дослідницьких стандартів – більш ніж небезпечно. Ми і так втратили багато шансів...

Слід також повернутися і до перегляду системи отримання нашими науковцями вчених ступенів і звань: в тому вигляді, як це робиться зараз – за суто радянською системою – відповідні дипломи провідними університетами світу будуть визнаватися дуже важко, в ліпшому випадку – несистемно. В цьому плані варто сміливіше брати приклад з наших найближчих сусідів – Чехії, Польщі, Угорщини, де про ці проблеми вже давно забули.

Бажано було б, щоб новий закон "Про вищу освіту" враховував зазначені проблеми і забезпечив прогресивний рух українських вишів у тісній співпраці зі світовою спільнотою.

– *Дякую за розмову.*

Інтерв'ю провів В.Обрамбальський

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

У студентських дослідженнях головне – конкретика

З моменту підписання договору про співпрацю між НУБіП України і Варшавським університетом наук про життя минуло три роки. За цей час між ННІ енергетики і автоматики та факультетом інженерії продукції варшавського вишу постійно триває обмін студентами за програмою "Технології відновлювальної енергетики", студенти і аспіранти беруть участь у обопільних конференціях, а науковці координують спільні розробки. Однією з таких акцій була XXII міжнародна наукова конференція студентів і аспірантів "Сучасні аспекти інженерії продукції", що пройшла нещодавно у Варшаві на базі факультету-партнера.

Третє поспіль її учасниками стали представники ННІ енергетики і автоматики. Цього разу наш університет презентували аспірантки кафедри автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І.І.Мартиненка Алла Дудник і кафедри електропостачання ім. В.М.Синькова Лілія Мартинюк. Робота А.Дудник була присвячена розробці автоматизованих систем контролю за технологічними параметрами у теплиці із використанням нейронних мереж, а І.Мартинюк – нетрадиційних джерел енергії і їх використання у навчально-дослідних господарствах університету.

На цей форум студентської науки було заявлено 15 вишів – Познанський і Люблінський природничі університети, технологічно-природничий університет м. Бидгощ, Єгипетський університет телекомунікацій, Анатолійський університет (Туреччина) та інші.

Результати роботи конференції виявилися вельми втішними для гостей з України: Лілія Мартинюк (на фото) посіла третє місце, а першу позицію зайняла Алла Дудник. Це вже третя перемога нашої кафедри поспіль на такому рівні.

Виступ нашої переможниці відзначався конкретикою постановки задачі, застосуванням сучасних методів досліджень і оригінальністю розв'язку проблеми. Найбільше аудиторію вразив online режим контролю за параметрами у теплиці ПАТ "Комбінат "Теплиці" Київської області, який був продемонстрований завдяки розробленим кафедрою технічним і програмним засобам. Слушно зауважити, що таких результатів ми досягли завдяки тісній навчальній і науковій співпраці з цим підприємством, тож голова його правління – Герой України В.І. Чернишенко – заслуговує на найщиріші слова подяки. А те, що кафедра має великий науковий потенціал, засвідчує її членство в Асоціації "Теплиці України" (президент Є.В.Чернишенко), до реєстру якої тут з наукової когорти України.

Підсумки конференції для молодих науковців, аспірантів і студентів можна сформулювати у трьох тезах. Теза перша. Розробка технологій і технічних засобів для енергозбереження і розвитку альтернативних джерел енергії – першочер-

гова задача будь-якого напрямку досліджень. Надзвичайно цікавою і оригінальною була розробка студентського наукового клубу з Університету м. Люблін, що стосувалася використання енергії, акумульованої у speed bump, так званих "лежачих полицейських".

Теза друга. Домінантою усіх доповідей була практична цінність роботи, її соціальне значення. Наприклад, студент Варшавського університету наук про життя представив аналіз свого (мова йде про батьківське. – Ред.) фермерського господарства: за двадцятирічний період розміри його з 4 га землі зросли до 1500 га. В цій роботі було проаналізовано фінансовий стан і стан матеріально-технічної бази, оцінка ризиків при впровадженні нових технологій, шляхи раціонального використання енергетичних ресурсів. А студентка з Бидгоща на замовлення громади гірських регіонів Польщі розробила проект розсітки лісів гірського краю з використанням кінської сили. Причому робота була доведена, як то кажуть, "до останнього кілограму вівса".

Теза третя. Доповіді відзначалися пошуками інвестицій для впровадження проектів, наприклад фонд Європейського Союзу для підтримки проектів, Муніципальний фонд фінансування нетрадиційних видів енергії, кошти приватних осіб.

В результаті візиту з'явилися на світ кілька проектів співпраці між нашими університетами: підготовка спільного англійського навчального посібника з технологій відновлювальної енергетики і розробка нових технічних засобів з використанням систем автоматизованого проектування.

*В.Решетюк,
в.о. завідувача кафедри
автоматики та робототехнічних
систем ім. акад. І.І.Мартиненка*

Колорадо приймає викладачів з Голосієва

У рамках програми обміну досвідом викладачів ННІ бізнесу стажувалися в Університеті штату Колорадо та Міністерстві сільськогосподарства (США).

Мета цієї програми, що фінансується Міністерством сільськогосподарства США, – сприяння розвитку раціональної сільськогосподарської політики, ефективного та конкурентоспроможного сільськогосподарського маркетингу і бізнес-систем. Доценти факультетів аграрного менеджменту та економічного Ю.М. Гальчинська і А.О. Музиченко ґрунтовно дослідили американську систему вищої освіти, особливості ведення сільськогосподарської діяльності та державного управління аграрної сфери, вивчили інфраструктуру аграрного ринку Сполучених Штатів та механізми його регулювання, досвід дистанційної освіти, розробили по три англійські курси, які будуть адаптовані для викладання студентам ННІ бізнесу.

Однією з умов програми було ознайомлення з роботою і відвідування приватних підприємств агробізнесу та ринків штатів Колорадо і Каліфорнії, щоб зрозуміти принципи та практику управління, маркетингу та фінансів "з перших рук".

Днями гостями ННІ бізнесу стали директор коледжу бізнесу Університету штату Колорадо Джон Олійник та професор Грегорі Граф. Вони знайомилися з напрямками роботи НУБіП України, вивчили особливості адаптації американської системи освіти в університеті викладачів, які пройшли

стажування в американському виші за програмою обміну. Основною тематикою стало обговорення можливих напрямків співробітництва між ННІ бізнесу та коледжем бізнесу, обмін досвідом підготовки фахівців обох університетів. Для викладачів та аспірантів обох факультетів ННІ бізнесу – аграрного менеджменту та економічного – гості провели відкриту лекцію.

Зараз планується підготовка та підписання угоди про співпрацю між нашими університетами, налагодження зв'язків професорсько-викладацького складу ННІ бізнесу та коледжу бізнесу у напрямках співпраці в наукових дослідженнях, обміну досвідом викладання дисциплін, подальше стажування наших викладачів в Університеті штату Колорадо.

*Т.Каміньська,
декан економічного факультету*

Ой, хмелю наш, хмелю, хмелю український...

В першій декаді травня в Києві пройшла конференція Міжнародного конгресу хмелярів (IHGC), яка збила представників 12 країн і вперше за історію України та колишнього СРСР пройшла у столиці України.

Це – певною мірою визнання значних досягнень втисизняних хмелярів і, насамперед, наукових досліджень вчених Національного університету біоресурсів і природокористування України, – говорить віцепрезидент Міжнародного конгресу хмелярів, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності НУБіП України академік М.Д. Мельничук. – В її ході було презенто-

вано новітні досягнення у хмелярстві, де учасники охоплює представляли національні наукові досягнення.

Сучасний стан хмелярства у світі, розведення ароматичних сортів, морфологічні, цитологічні особливості хмелю, біохімічні та генетичні особливості дикої хмелю, біотехнологічний підхід для клонування безвірусного хмелю та утворення органічних хмільників в Україні – це та багато іншого було у центрі уваги.

Відвідавши ВАТ "Оболонь" – найбільшу пивоварню в Європі, делегати обговорили з пивоварами останні досягнення в галузі пивоваріння із застосуванням хмелю та

хмелепродуктів, можливості практичного застосування органічного хмелю на безвірусній основі в пивоварінні, а під час професійної дегустації відмітили багатогранність смакових якостей різних сортів українського пива.

Практичні кроки вирощування безвірусного хмелю сортів української та американської селекції науковці побачили, відвідавши науково-дослідний хмільник НУБіП України у науково-дослідному господарстві "Ворзель". Велике зацікавлення викликала оригінальна органічна технологія вирощування хмелю без використання жодних агрохімікатів та пестицидів в сени-

ми нашого університету. Особливо приємною для української сторони була знаменна перевага в рості рослин українського сорту хмелю "Національний" над сортами американської селекції "Nugget" і "Newport".

Під час відвідин Агрономічної дослідної станції увазі хмелярів було представлено високотехнологічну та економічно доступну для невеликих хмелегосподарств лінію з гранулювання шишок хмелю "Еко-Біо 100" (при витраті 2 кВт/год електроенергії він продукує 100 кг високоякісної гранули хмелю холодного пресування). Даний гранулятор виготовлений науковцями НУБіП України спільно з колегами. Делегати конференції були вражені і роботою заводу з виробництва олії та біодизелю, відмітили перспективи переробки ефіро-олійних рослин.

Учасники конгресу відвідали Верховну Раду України. Під час офіційної екскурсії президенту наукової комісії IHGC доктору Елізабет Зайгнер (Баварія, Німеччина) вручено іменний годинник від голови ВРУ Володимира Рибкака.

Було відмічено, що профільні науковці НУБіП України (біля двадцяти з них представляли Україну на конгресі) на сьогодні є основним центром наукового супроводу в хме-

лярстві, і саме їх запросили до участі в численних селекційно-генетичних, вірусологічних, виробничих та органічних проектах Європи та світу. Враховуючи значний особистий внесок у розвиток сучасних науково-селекційних результатів в хмелярстві, делегати продовжили термін перебування М.Д. Мельничука на посаді віцепрезидента конгресу на наступні два роки. Видавничим центром університету видано збірник наукових публікацій конгресу.

Надзвичайно конструктивною в плані консолідації роботи конгресу та існуючих профільних наукових організацій в хмелярстві світу виявилася заклопана зустріч.

*Л.Недобійчук,
помічник проректора з наукової,
інноваційної та міжнародної
діяльності*

Від редакції. Президент конгресу Е. Зайгнер та всі науковці висловили подяку ректору НУБіП України академіку Д.О. Мельничуку і працівникам університету, діловим партнерам та спонсорам – ВАТ "Оболонь", Луцькому пивзаводу "Земан", банку "Національні Інвестиції", готелю "Київ", ресторану "Проходимоць на Подолі", ТМ "Смакне каменя" і "Високий посол", сільськогосподарській корпорації "Сквіра", підприємству "Апекс", компанії "Перше екскурсійне бюро".

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

Красуня Астана зустрічає ніжинців

Минулого року розпочалася співпраця між Ніжинським агротехнічним інститутом НУБіП України та Індустріально-економічним коледжем імені Г.С.Сейткасімова міста Астани (Республіка Казахстан). Делегація з Казахстану в лютому минулого року побувала в Україні з плідним візитом (про це "Університетський кур'єр" повідомляв детально). Астанінський коледж надзвичайно мо-

лодий (йому лише сім років), тому намагається запозичувати і впроваджувати найкращі традиції Ніжинського агротехнічного інституту – навчального закладу з більш як сторічною історією. Співпраця принесла перші результати: казахські студенти та науковці постійно беруть участь у міжнародних конференціях, які проводяться на базі НАП, друкують матеріали в збірниках наукових праць.

І ось у травні відбувся візит у відповідь делегації з Ніжина, до складу якої входили і представники НАП. Спільно з Індустріально-економічним коледжем ми провели "круглий стіл" "Новий казахстанський патріотизм – основа успіху багатофункціонального і багатоконфесійного суспільства", під час якого було висвітлено питання культурної і політичної співпраці між Україною та Казахстаном, зокрема обмін досвідом у сфері освіти, що найбільше цікавило учасників.

Наша делегація також взяла участь у події світового масштабу – VI Астанінському економічному форумі. Цей захід, що зібрав понад 9 тисяч учасників з 120 країн світу, виявився ідеальною платформою для розширення співпраці і підписання довготривалих меморандумів і договорів між країнами та організаціями.

Л. Распутня,
заступник директора НАП

Передостанній день весни цьогоріч виявився по-справжньому спекотним ще й завдяки емоціям, що вирували за кулісами та в залі шоу "ПЕРЛИНА КОЛЕДЖУ – 2013".

За титул "Перлина коледжу-2013" Заліщицького аграрного коледжу ім. Є. Храпливого боролися десять наших найарівніших перлин. Перший вихід дівчат у українському національному одязі переконливо засвідчив: українським красуням і справді немає рівних і поставив перед журі нелегку задачу. А воно, вперше в історії коледжівського конкурсу, було міжнародним: до нас, в складі делегації педагогів з воєводства Опольє, завітав пан Аркадіуш Олексак, командант поліції міста Намислів (Польща), справжній поціновувач жіночої краси.

Більше сорока вихователів, вчителів і керівників пошколи, гімназії та садочка з Намислова приїхали до Заліщиків і стали гляда-

Заліщицькі перлини

чами свята краси "Перлина коледжу – 2013".

Традиційним етапом конкурсу став вихід учасниць у коктейльних сукнях. Третій конкурс "Відеопредставлення" – дав можливість дівчатам розкрити свою індивідуальність, погляди на життя, показати вміння сприймати красу навколишнього світу. Цікавим та захопливим був, як і завжди, етап "Сузір'я талантів": красуні виконували українські естрадні пісні, ділилися вмінням писанкарства, малювали, створювали ікебани, вражали грою на роялі, поетичними рядками. Та найбільш приголомшливим став їх вихід у вечірніх сукнях. І саме цей конкурс допоміг суддям остаточно визначитись з володаркою корони. З волі журі і з рук директора коледжу В.С. Глови її отримала Олена Ковальчук, яка опановує спеціальність "Виробництво і переробка продукції рослинництва". Приємно, що вже декілька років поспіль думки журі та глядачів співпадають: Олена Ковальчук стала ще й "Міс глядацьких симпатій". За декілька місяців саме вона представлятиме наш коледж на конкурсі "Краса НУБіП України – 2013". Також два титули – "Віце-красуня коледжу-2013" та "Міс фотомодель" – здобула майбутній еколог Наталія Зварич. Стрічку "Міс глядацьких симпатій on-line" за результатами голосування в соціальній мережі "Вконтакті" отримала Софія Сапіщук.

Всі красуні були нагороджені квітами, подарунками від студентської профспілки коледжу і спонсорів свята та, звичайно, почесними дипломами: Юлія Стасюк – "Міс грація", Софія Сапіщук – "Міс артистичність", Мар'яна Василюк – "Міс

арівність", Іванна Чуплак – "Міс привабливість", Інна Данішук – "Міс оригінальність", Уляна Берегулько – "Міс вишуканість", Христина Лесюк – "Міс ніжність", Ірина Кондрат – "Міс загадковість".

У хвилини, коли дівчата готувалися до сценічного конкурсу, публіку розважали переможниці конкурсу "Красуня коледжу-2011" Ірина Ковальчук, вихованці гуртка сузасного танцю "Вогник" (керівник Олена Літвінов), танцювальна група народного аматорського ансамблю пісні і танцю "Хлібодари" (балетмейстер Лариса Вилка) і танцювальний колектив "Асорті" (балетмейстер Наталія Пелецишин), вокалісти Анна Демчук, Оксана Мацинська, Вікторія Червінська, Зіна Павлюк, Ярослав Рибак, Тетяна Голодрига, Мирослав Паньків, Оксана Мельник, Іван Кабанець. А загалом свято було б неможливе без художнього керівника, концертмейстера, постановника дефіле та вокальних номерів Світлани Тарасевич та її помічників – звукорежисера Олега Мартинчука, розробника друкової продукції Ольги Галайди, організатора відеотрансляції Андрія Процюка та ведучих Ярослава Рибачка і Василя Мороза.

О. Курієць,
режисер-постановник та голова журі конкурсу

Від редакції. Особлива подяка спонсорам проекту – Заліщицьким відділенням АТ "Райффайзен Банк Аваль" та банку "Надра", магазинам сузасного одягу "Тламур" та "Оксамит", салону краси "Гармонія", магазину "Техніка для дому", ПП "Адріатика", ПП В.Р.Дідур, директору районного будинку народної творчості Володимиру Гирилюку.

ПАРТНЕРСТВО

Новітні технології в гасінні лісових пожеж

Минуло три місяці, як розпочався проект "Використання природних водотоків для гасіння лісових пожеж за новітніми технологіями" з акронімом "STREAMS-2-SUPPRESS-FIRES".

Мета проекту – розробка та впровадження інтегрованої системи охорони лісів від пожеж для окремих пілотних територій регіону Чорноморського басейну. Вона буде досягнута шляхом проведення інноваційних наукових досліджень та їх впровадження в практику охорони лісів від пожеж, що сприятиме збереженню заповідних територій за рахунок використання новітніх технологій і природних водотоків.

Провідний партнер та координатор проекту – Технологічний інститут Кавала (Греція), а також установи з п'яти країн регіону Чорноморського басейну – НУБіП України, Університет Артвін Кору (Туреччина), Програма розвитку ООН /Міністерство охорони природи Вірменії, префектура округу Браїла (Румунія) та Міжнародна екологічна асоціація охорони рік "Еко-Тірас" (Молдова). Реалізовуватиметься він в усіх країнах-учасниках паралельно одночасно за участі як партнерів, так і зацікавлених організацій. На його реалізацію виділено один з найбільших бюджетів серед інших проектів програми Міжнародної регіональної співпраці Євросоюзу EU INTERREG IV "Black Sea Basin 2007-2013" – 766 тис. євро.

С.Зібцев,

керівник регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж

ОПАНОВУЮЧИ ФАХ

Коли хімія – не профільна

Другий етап Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальної дисципліни "Хімія" для всіх вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації, де хімія не є спеціальністю, пройшов на базі НУБіП України.

Кафедра аналітичної і біоорганічної хімії та якості води вже третій рік поспіль проводить цей етап олімпіади для студентів сільськогосподарських, екологічних, медичних, фармацевтичних та технологічних спеціальностей. Враховуючи це, журі

розділило учасників на три секції – агроекологічного, медичного, технічного та технологічного спрямування.

Наш університет був представлений у секції агроекологічного спрямування. Перше місце цього року тут не присуджувалося, а друге посів студент 1-го курсу факультету ветеринарної медицини Антон Мозолюк, якого відзначено дипломом II ступеня.

В.Косматий,

в.о. завідувача кафедри аналітичної і біоорганічної хімії та якості води

Успіх – спільний

Завершився II етап Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності "Облік і аудит" галузі знань "Економіка і підприємництво".

У Миколаївському національному аграрному університеті змагалися студенти 23 аграрних вишів, а у Тернопільському національному економічному університеті – 64. Студентки 4-го курсу економічного факультету НУБіП України Майя Антонова та Марина Булах, успішно виконавши конкурсні завдання, повернулися додому з дипломи III ступеня. Цим успіхом дівчата завдячують і викладачам кафедри обліку, аналізу та аудиту, які готували їх до олімпіади, – завідувачі Є.В. Калюзі, доцентам Н.П. Кузик, С.В. Тивунчук і асистенту О.Г. Кривороту.

Наш кор.

Тандем "викладач-студент" приносить результат

Вже не перший рік студенти нашого університету під керівництвом доцента кафедри історії і політології Н.П. Ісакової успішно беруть участь в роботі міжнародних та Всеукраїнських студентських конференцій.

От і в цьому році в роботі XVI міжнародної студентської науково-практичної конференції "Україна: історія, культура, пам'ять", яка відбулася на базі НТУУ "Київський політехнічний інститут", взяли участь 17 студентів факультетів економічного, агробіологічного, комп'ютерних наук і економічної кібернетики, педагогічного, біотехнології НУБіП України. Вони не лише висловили свої наукові доповіді, а й подали наукові статті для публікації. До реві, всі вони – учасники студентських наукових історичних гуртків "The unknown pages of the history of Ukraine" та "Історія Батьківщини: історія моєї держави", четверо з них (всі, до реві, представляли економічний факультет) вибороли призиви місяця. Дипломом I ступеня нагороджено магістра Андрія Селезньова, II – студентку 1-го курсу Кароліну Лозовську, III – першокурсницю Ірину Дигодюк та авторку цих рядків.

– Особисто мені було дуже цікаво на цій конференції, адже ми не тільки представляли результати своїх наукових досліджень, а й дізналися багато нового та перейняли досвід інших студентів, – говорить першокурсниця Кароліна Лозовська, відзначена дипломом II ступеня. – За "круглим столом" ми розглядали актуальні проблеми нашого суспільства, ділилися враженнями та своїми планами майбутніх наукових досліджень...

А.Восколович

ЛЮДИ ТВОЇ, УНІВЕРСИТЕТЕ

"Не тільки навчати, а й наукою займатися"

Це ім'я – Микола Кирилович Малюшицький – нині по-уєи не асто, хоа свого асу він дуже багато зробив для розвитку Київського сільськогосподарського інституту. Недаремно ж кажуть, що ас, як і пам'ять, – страшна ріа. Сьогодні про цього в'єного нагадує лише одинокое фото в університетському музеї та не вельми помітна меморіальна дошка, встановлена на фасаді 4-го нав'ального корпусу ("Микола Кирилович Малюшицький, професор КСП, дійсний ален АН Білоруської РСР, 14/I-1872 – 28/VIII 1929 р."). Повернути це ім'я із забуття взялися професор І.П. Григорюк і подвизниця бібліотеної справи Л.П. Полозенко.

В багатьох джерелах, присвяених історії нашого університету, прізвище М.К. Малюшицького зустріається вкрай рідко, хоа він упродовж багатьох років плідно працював з такими знаними в'єними, як Є.П. Вотала, В.В. Колкунов, П. Рудзинський та іншими. Але єдине, що нам вдалося знайти, – це перше видання 1930 року наукового двоміаніка Українського інституту прикладної ботаніки, що збереглося у науковій бібліотеці університету. В ньому вміщено невелику статтю наукового співробітника, а згодом ален-кореспондента АН БРСР М. М. Гон'арика про життєвий шлях і науково-педагогічну діяльність професора М.К. Малюшицького.

Народився він взимку 1872 року в Бєлініах Могильовської губернії, нав'ався в Новозибківській реальній школі, а в 1888-1893 роках – Московському сільськогосподарському інституті, де отримав фах агронома першого розряду. Потім деякий ас працював у Енгельгардтівській

сільськогосподарській дослідній станції Смоленської губернії.

Микола Кирилович був на рідкість працездатним, здібним, теоретично підготовленим і відданим науковій праці дослідником. Працюючи в Московському сільськогосподарському інституті в 1898 році, за працю "Определение соотношения между показаниями простейших эвапариметров в различных условиях и испарением некоторых поав с определенным растительным покровом" він був удостоєний найвищої нагороди – золотої медалі.

М.К. Малюшицький поав науково-дослідну роботу з вив'єння умов життя рослин, їх життєвих процесів. Ботанічну лабораторію професора Є. П. Вотала, засновану в 1898 р., в свій ас вважали однією з найкращих у Російській імперії, що дало можливість у'єним за своїми методику то'ного обліку основних фізіологічних процесів рослини. У царині фізіології рослин першорядне наукове зна'єння він надавав вив'єнню впливу осмотичного тиску от'єєння на рослинний організм.

В 1900 році він прихав у Київ, поав працювати асистентом кафедри ботаніки Київського політехнічного інституту під керівництвом професора Є. П. Вотала до 1911 року і водноас проводив заняття з студентами. Постановою ради Київських сільськогосподарських курсів в 1903 його обирають професором кафедри спеціального хліборобства і рослинництва. В кінці 1911 році виїздить у наукове відрядження за кордон, а повернувшись аєрез два роки, – от'єлює відділ прикладної ботаніки та селекції Київської сільськогосподарської дослідної станції, на якій і організував нові наукові підрозділи. Тут він працював до останніх днів життя і інколи виконував обов'язки директора.

В 1920 році М.К. Малюшицького обирають професором кафедри спеціального землеробства агрономічного факультету Київського політехнічного інституту, а в 1921 році – завідувачем кафедри аасткового землеробства. Водноас він продовжував керувати науковою роботою на дослідному полі Київської краєвої сільськогосподарської дослідної станції.

М.К. Малюшицький, який народився і провів дитячі роки в Білорусії, постійно від'єував тугу за рідним краєм. Тому він намагався тісно поєднувати науково-дослідну роботу в Україні і Білорусії, його неодноразово запрошували на посаду професора кафедри фізіології рослин Білоруського сільськогосподарського інституту в Горках та директора Білоруського НДІ сільсько- і лісового господарства. Однак прийняти це запрошення він не міг аєрез родинні обставини, проте брав активну у'єсть в науково-організаційній діяльності та надавав консультації працівникам цих інститутів. В жовтні 1927 року М. К. Малюшицького обирають дійсним аленом Інституту білоруської культури, а з його реорганізацією в Білоруську академію наук – академіком кафедри (відділу) ботаніки та фізіології рослин. У'єнь академіка Є. П. Вотала, він продовжував втілювати в життя його наукові ідеї.

Це одне джерело, що потрапило в поле нашого зору, – стаття професора М.К. Малюшицького "До постановки питання про утворення сільськогосподарської академії на Україні" у виданні Київського сільськогосподарського інституту "Матеріали до організації Всеукраїнської сільськогосподарської академії. – 1926. – вип. 1.". В ній Микола Кирилович сформулював концептуальні положення щодо подальшого розвитку Київського сільськогосподарського інституту і охарактеризував незадовільні умови його діяльності за три роки існування. Зокрема, він пропонував з'ясувати всі перешкоди, що затримують розвиток КСП, обміркувати всі можливі шляхи для їх усунення, знайти джерела фінансування, щоб "розпоати негайно будову на Україні, хоа однієї як слід організованої Сільськогосподарської вищої школи, що відповідає б суасним вимогам життя".

Однією з основних при'єин і перешкод для підготовки кваліфікованих кадрів для сільського господарства М.К. Малюшицький вважав відсутність земельних угідь, ув'язаних з нав'анням, – розсадників, нав'альних і дослідних полів, садків, городів, лісових насаджень тощо. Водноас він наголошував на відсутності реактивів, зношеності при-

ладів, неможливості випускати з-за кордону необхідне (навіть за наявності фінансування звертав увагу на гостру нестачу коштів для наповнення бібліотеки суасною поточною літературою і періодичними закордонними та вітчизняними виданнями).

Характеризуючи всі ці при'єини, Микола Кирилович запропонував п'ять шляхів для забезпеєння Київського сільськогосподарського інституту всім необхідним, особливо землею та будівлями. Найоптимальнішим для розвитку інституту він вважав: "... цілковите перенесення всього КСП в Голосіїв, де скуп'єєно в одному місці всі потрібні земельні вжитки: польові, лісові, луки, садки й таке інше – цілком вирішує питання у Києві всебічно устаткованої Сільськогосподарської вищої школи. А продовження трамвайної колії на якихось лише 1/2 версти, зв'язує Голосіїв з центром м. Києва, і тому майбутня Всеукраїнська сільськогосподарська академія матиме навіть кращі з цього боку умови, ніж Академія Тимірязєвська".

В 1914 році М.К. Малюшицький змінив науково-дослідну роботу з біологічного напрямку на практичний – прикладний або агрономічний – і розробив оригінальні методи вегетаційних та польових досліджень. Він займався проблемами селекції картоплі і обґрунтував необхідність використання мінеральних добрив у сільському господарстві.

В передмові до видання "Короткий огляд роботи відділу прикладної ботаніки та селекції (Київська краєва с.-г. дослідна станція. – 1929. – Вип. 16.) професор М.К. Малюшицький коригує програму дій відділу, затверджену Київським краєвим з'їздом дослідної справи, мотивуючи це тим, що займатися селекцією багатьох культур, навіть польових та природно лугових рослин, не раціонально. А тому робота цього відділу повинна бути спрямована на селекцію картоплі, зернових, стручкових і конюшини. Кожному його співробітникові в'єєний доруає проводити дослідження з однією культури, залишаючи для себе: "Завідувач відділу проф. М. К. Малюшицький керує напрямами роботи відділу і веде безпосередню робо-

ту з біології, фізіології та селекції картоплі, а так само й з фізіології та біології колосових".

В цьому ж виданні опубліковано наукову працю "Картопля", в якій Микола Кирилович досить детально аналізує стан сортівв'єєння картоплі та методику роботи з цією культурою. Він вив'єав 422 сорти картоплі, які було завезено з Могильова, з колекції розсадника Петровської академії, Німе'єєнини, Швеції та США. В 1930 році він докладно склав бібліографію з картоплі, яка всебічно охоплювала вив'єєння цієї культури з 1885 по 1908 рр. Як об'єкт досліджень, Микола Кирилович брав садивний матеріал сортів картоплі у селян Київщини, Волині, Поділля та Чернігівщини.

Найхарактерніші риси науково-педагогічної діяльності професора М.К. Малюшицького – високі вимоги до себе, надзвиаїна обережність та відповідальність за одержані результати. Він був талановитим у'єним, який міг майстерно і разом з тим просто донести до слухачів найскладніші проблеми землеробства та рослинництва. Творчий доробок у'єєного наліує десятки наукових праць, а ім'я мало бути вписаним в історію вітчизняної науки золотими літерами. Та ба!..

Микола Кирилович був аленом багатьох наукових товариств, які проводили роботу в галузі природознавства та сільського господарства, редколегій наукових журналів "Хозини" і "Сельское хозяйство и Лесоводство", вів розділ "Фізіологія рослин" у виданні "Журнал Опытной Агрономии".

Нині особливого зна'єєння набуває вив'єєння науково-педагогічної спадщини Є.П. Вотала, В.В. Колкунова, І.М. Толмаова, М.К. Малюшицького, О.І. Душекина та інших в'єєних, які плідно працювали у Київському сільськогосподарському інституті.

В 2008 р. наш університет набув статусу дослідницького. Нарешті, збулася мрія в'єєних, які проводили дослідження в 20-30 роках ХХ століття: "Не тільки навчати, а й наукою займатися"...

І. Григорюк,
професор кафедри фізіології,
біохімії рослин та біоенергетики,
Л. Полозенко,
зав. інформаційно-бібліографічного
відділу наукової бібліотеки

ЛЕГЕНІ ПЛАНЕТИ

Науковий пошук лісівників

Перевірено стан виконання науково-дослідних робіт у НДІ лісівництва та декоративного садівництва і Боярській лісовій дослідній станції.

Комісія ознайомилася з роботою науково-дослідних лабораторій комплексного обліку лісосировинних ресурсів та лісокористування і лісової пірології. Вперше звітували науковці регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж, офіс якого нещодавно з'явився в університеті. Проте найбільш цікавою стала перевірка дослідних об'єктів безпосередньо у лісових масивах станції.

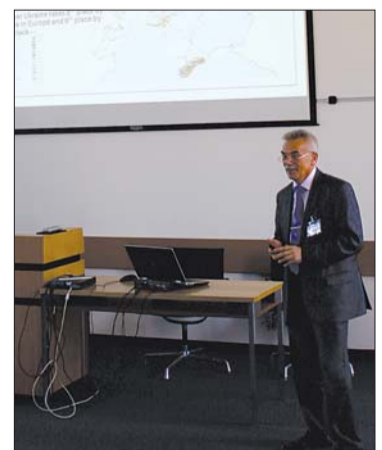
Глобальне майбутнє лісів

Саме під такою назвою в Лаксенбурзі (Австрія) пройшла III міжнародна конференція Глобальної групи з дослідження вуглецю у лісах планети в Міжнародному інституті прикладно-системного аналізу.

Мое запрошення на цей міжнародний захід було, з одного боку, високою довірою до науковців НУБіП України і мене особисто, а з іншого – великою відповідальністю щодо представлення доповіді "Майбутнє, життєвість та баланс вуглецю у лісах східної Європи". Адже потрібно було опрацювати і представити необхідну інформацію не тільки щодо лісів України – держави з найбільшою територією і площею лісів (за винятком європейської астини Росії) на пострадянському просторі, їх динаміки, обсягів і тен-

денцій вуглецевого балансу, а й наших сусідів – Білорусі та Молдови.

Авторитетне представництво іменитих фахівців у цій сфері, імена яких о'єюють авторські колективи наукових публікацій у всесвітньо відомих виданнях (Science, Nature тощо), – таких як Ріард Бірдсі, Юд Пан, Дев МакГур (США), Галбрайс Девід, Стефан Сіт (Велика Британія), Анатолій Швиденко, Флоріан Кракснер, Дмитрій Щепещенко (ІАASA), Герг-Ян Набурс (Нідерланди), Бен Поултер (Франція), Бен де Йонг (Мексика), Като Етуші (Японія), Сабіна Фусс (Німеєєина), представників Міжнародного союзу лісових дослідницьких організацій (де НУБіП України є повноважним аленом), виконав'єого директора Олександра Бука та директора ІААА Павела Кабата – надало засіданням

діловості, результативності, зорієнтованості у подальших дослідженнях.

Наступна зустріч Глобальної групи з дослідження вуглецю у лісах планети запланована на по'єаток 2014 року у Мексиці.

П. Лакида,
директор ННІ лісового і садовинаркового господарства

ЗЕЛЕНА АПТЕКА

Рослина ацтеків та індіанців

Продовжуємо тему лікарських рослин, які використовуються при простудних захворюваннях. Мова піде про ехінацею пурпурову, яка відноситься до роду багаторічних рослин з родини айстрових (складноцвітних).

Її ще в давні часи використовували ацтеки та індіанці Америки, де вона росте в природних умовах (південно-східні штати). Коли потрапила в Європу – невідомо. Але відомо те, що ехінацею поклали застосовувати в медичній практиці з 1938 р. за рекомендаціями німецького лікаря Мадауса, який першим досліджував її хімічний склад. В Україні такі дослідження були здійснені у 1990 р. Укрфармацією і державним консорціумом "Укрфітотерапія". Ехінацею пурпурову було введено в культуру Українською дослідною станцією лікарських рослин (Полтавська область) у 80-х роках минулого століття, а в 90-х роках автор цієї публікації безпосередньо брав участь у створенні плантацій з ехінацеї в радгоспах державного консорціуму "Укрфітотерапія", який в той час і організував. Шкода, що консорціум було ліквідовано. Але вдалося зберегти три спецгоспи, де ехінацея культивується. Крім того, її вирощуванням зацікавились і деякі фермерські господарства та КСП.

Ангіни, тонзиліти, різні запальні захворювання, в т.ч. і внутрішніх органів – це хвороби, при яких були зафіксовані перші лікарські призначення препаратів з ехінацеї. З часом завдяки її неабияким фармакологічним властивостям перелік захворювань, при яких застосовували препарати ехінацеї, був значно розширений.

Під час вивчення хімічного складу ехінацеї було виявлено велику кількість біологічно активних речовин у всіх її частинах (трави, квітки, насінні, корінні). Особливо цінними є наявність значної кількості селену і цинку. Доведено існування 24 цинкозалежних ферментів, що беруть участь у формуванні статевих залоз та забезпеченні імунітету. Селен стримує створення антигів, еритроцитів. Через наявність молібдену, стронцію, хрому, срібла препарати ехінацеї радять використовувати у стоматології, а також для лікування атеросклерозу, остеохондрозу, цукрового діабету, при серцево-судинних порушеннях, алергічних діатезах. Деякі речовини ехінацеї виявляють онкостатичні властивості.

Лікарські засоби з ехінацеї пурпурової особливо ефективні при багатьох бактеріальних, протизапальних і вірусних захворюваннях, оскільки підвищують захисні сили організму, сприяють утворенню білих кров'яних тілець, зміцнюють імунну систему. Їх використовують також при аденомі (доброякісна пухлина залозистих органів), артриті (пошкодження суглобів), гепатиті (запальні захворювання печінки), гонорей, екземах, різних хронічних інфекційних захворюваннях. Крім того, вони мають ранозагоювальну та радіопротекторну дію і позитивно впливають на статеву потенцію у чоловіків, не викликаючи побічних дій, як це буває після передозування женьшеню, елеутерококу, аралії, лимонника китайського.

Медики зазначають, що засоби, виготовлені з лікарської рослинної сировини, незважаючи на відносно слабо виражену на перший погляд фармакологічну дію, в деяких випадках можуть виявитись більш ефективними, ніж їх синтетичні аналоги.

У тих же 90-х роках після певних досліджень в Україні державною фармакопеею було дозволено використання як офіційну сировину корінь ехінацеї – як сирий, так і сухий, та виготовляти з неї спиртову настойку, яку можна придбати в аптеках.

В даний час в Україні зареєстровано такі медичні препарати з ехінацеї, як іменал, імунтон, просталад, ехінацея-ратіфарм, ехінасал, імунотайс, есбертокс, проставід, простанорм, а також «аї. "Карпатська лі-ніція", "Ехінацея плюс", "Імонозміцнюючий", фітотбіологічний, "Неболійка".

В домашніх умовах з ехінацеї можна приготувати такі лікарські засоби, як настойки сирого (1 : 5, на 60% спирті) і сухого кореня (1 : 10 на 70% спирті) та відвар. Відвар. Взяти 1 ст. ложку подрібненої сухої трави ехінацеї з суцвіттям, покласти в емальований посуд, залити 200 мл окропу, поставити на 20 хв. на кип'ячу водяну баню, накрити кришкою. Отриманий відвар охолоджувати при кімнатній температурі 40 хв. Приймати по 1/3 склянки тричі на день при будь-яких запальних захворюваннях як імономодуючий засіб. Такий відвар має болетамуючу і спазмолітичну дію, що полегшує протікання будь-якої хвороби в усіх її проявах.

В. Біленко,
завідувач навчальної лабораторії лікарських рослин

НАУКА МОЛОДА

Полегшити життя аспірантам
покликана рада молодих вчених

Засідання ради було вперше заслухано доповідь за темою дисертаційної роботи Ярослава Сердюкова – "Морфофункціональна характеристика клітин дифузної ендокринної (ДЕС) системи шлунку свиней при хронічному гастриті", що була подана на здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук. Здобуваю поставили 28 запитань, тобто можна говорити про велику увагу і активність в обговоренні наукової проблеми з боку молодих вчених. Їх цікавила новизна експериментальних досліджень, пошуки потрібної методики для розв'язання дисертаційних завдань тощо.

Ми цю дисертаційну роботу рекомендували до розгляду на проблемній вченій раді НДІ здоров'я тварин ННІ ветеринарної медицини та якості і безпеки продукції тваринництва.

І вже відсьогодні кожна кандидатська дисертаційна робота, перед захистом на проблемній вченій раді інституту, проходитиме апробацію на засіданнях нашої ради. І не для того, аби ускладнити процес захисту аспірантів, а виключно, щоб допо-

могти і підтримати. До реві, за останні місяці організовано офіс ради молодих вчених, де вони мають можливість зібратися, обговорити поточні справи, а аспіранти першого року навчання – ще й отримати консультативну та дорадчу допомогу щодо організації та постановки експериментів, можливостей участі у конференціях, симпозиумах та конгресах, отриманні грантів, міжнародної співпраці. Відбувається реєстрація аспірантів у вигляді розширеної анкети для покращення мотивації наукової діяльності молодих вчених та встановлення бренд-маркінгу з досвіду наукових шкіл інституту.

За результатами вже проведених засідань ради можна говорити про її ефективність. До реві, до складу ради молодих вчених увійшло і студентське наукове товариство, в результаті чого вдалося підготувати та провести належним чином роботу гуртків інституту на "Фестивалі студентської науки-2013".

РБілик,
голова ради молодих вчених,
М.Галат,
секретар ради

Екологічні проблеми Дніпра досліджували юні науковці

Всеукраїнська екологічна експедиція для слухачів Малої академії наук України пройшла під керівництвом координатора екологічних програм професора НУБіП України В.М. Стародубцева. Цей піонерний експедиційний проект у форматі літньої школи залучив школярів з 15 областей України, яким небайдужі проблеми екологічної безпеки нашої країни і світу, до дослідження важливих екологічних проблем України, виховання у молодого покоління екологічної культури.

В.М. Стародубцев розповів їм про головні екологічні проблеми Дніпра і його найбільших водосховищ. Юних науковців захопила подорож Дніпром. Мандруючи катером, вони знайомились з ландшафтами дніпровських островів та узбережжя, в Канівському водосховищі відібрали проби води, а на острові

Дикий – ще й зразки ґрунту для подальшого аналізу в лабораторії МАН. Там вони змогли попрацювати на найсучаснішому обладнанні, якого в школах практично не буває, і набути унікального практичного досвіду.

По закінченні літньої школи діти побажали збільшити на майбутнє тривалість таких експедицій

та залучити до них якомога більше небайдужих. Кожен з учасників отримав свідоцтва про навчання у Всеукраїнській екологічній експедиції МАН.

СЯценко,
ст. викладач кафедри ландшафтної екології і заповідної справи

УСМІХНИСЬ!

Проводиться опитування серед студентів різних країн, хто за скільки може вивчити японську мову. Першого запитали американця. Той на комп'ютері поклацав і говорить:

– Один рік і вісім місяців.
Запитали француза. Той збігав у

бібліотеку, переглянув там каталоги й пообіцяв вивчити за рік.

Українського студента знайшли в курілці, задали своє життєрепетне питання.

– А методи-ка є? – цікавляться.
Дали йому методи-ку, він її в момент перегортав:

– Ща докурю – і піді складати.

xxx

Два студенти перед сесією:

– Що -ітаеш?
– Квантову механіку.
– А -ого книга догори дригом?
– А яка різниця...

Газета Національного університету біоресурсів і природокористування України
Університетський КУР'ЄР

Виходить з вересня 1956 року як "ЗА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ КАДРИ", а з квітня 2009 року – як "УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КУР'ЄР"

Свідоцтво про державну реєстрацію: № 148-10-24 від 30.03.2009 року.

Засновник: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Редакція газети: Головний редактор: Валентин Обрамбальський

Над номером працювали: верстка: Наталія Березовенко

кореспонденти: Ірина Білоус, Ніна Чехлова

фото номера: Геннадій Кушанов

Адреса редакції: Україна, 03041, Київ, вул. Героїв Оборони, 15, кім. 115, 3-й навчальний корпус, Тел./факс (044) 527-82-09 (вн. 62-09) e-mail: za_sg_kadry@ukr.net

Газета виходить раз на місяць.

Точка зору авторів публікацій не завжди співпадає з точкою зору редакції. Рукописи та фотографії не рецензуються і не повертаються

Оригінал-макет: Видавничий центр НУБіП України, Київ, вул Героїв Оборони, 15, кім. 117 тел.: (044) 527-80-49, 527-84-34 факс: (044) 527-88-35

Номер віддруковано: ТОВ "Вічний картридж" Зам. №7035

Наклад – 1000 примірників.